

[Poul Hansen (Kalundborg).]

her, at jeg går ud fra, at man behandler de soldaterdemonstranter, der kan betegnes som medløbere, med fornuft og lempe. Men jeg vil gerne understrege, at et militært forsvar kan ikke bestå uden en fast og sikker disciplin, og at brud herpå er en farlig og alvorlig sag, der må bedømmes herefter.

De første domme i de pågældende sager er faldet. Jeg skal ikke knytte bemærkninger til dem, men jeg synes, det er rimeligt i den forbindelse at stille den højtærede forsvarsminister et enkelt spørgsmål. Det har været nævnt i pressen, at det skulle være i nogen grad tilfældigt, hvilke af de demonstrerende soldater der var rejst tiltale imod, og på et møde i Vesterbro Ungdomsklub for en halv snes dage siden blev jeg stillet overfor samme påstand. Jeg går ud fra, at den er forkert, men da ingen er tjent med, at den løber uimodsagt rundt, vil jeg bede den højtærede minister udtale sig herom i dag.

Iøvrigt må vi endnu en gang fra vor side beklage også i denne forbindelse, at den nye militære retsplejelov og straffelov ikke er gennemført, ja, end ikke fremsat, skønt den højtærede minister under forhandlingerne om Pejtersensagen sidste sommer gav løfte om fremsættelse i denne rigsdagssamling.

Dernæst vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger foranlediget af det foredrag, som generalmajor T. K. Thygesen holdt i den socialdemokratiske ungdoms forsvarskonference i Aarhus sidste søndag, et foredrag, som jo ikke mindst må ses på den baggrund, at general Thygesen er formand for hærens officerers faglige organisation.

General Thygesen gav et meget mørkt billede af tilstanden i hæren. I 1940, sagde han, var hæren fast i førernes hænder og dermed i regeringens og folkets hænder, men han føjede til — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et kort citat —:

„Er den da ikke dette i dag, og er disciplin, ånd og tone ikke i orden? Nej, kun delvis og ikke med fuld sikkerhed. Det nytter ikke at spille komedie for hinanden. Geledets mænd har længe vidst det og næsten fortvivlet arbejdet på at holde sammen på stumperne for at hindre et sammenbrud“,

og dette sammenbrud kom så efter generalens opfattelse den 16. februar ved soldaterdemonstrationerne.

Efter min mening er det meget stærkt at

kalde disse begivenheder for et sammenbrud, og jeg synes, at generalen i det hele taget har stillet problemerne vel skarpt op, formodentlig i den hensigt med eftertryk at gøre opmærksom på dem. Men det spørgsmål bliver jo i hvert fald tilbage: Hvad kan der gøres til forbedring af tilstandene?

Jeg skal ved denne lejlighed lade den del af dette spørgsmål ligge, som vedrører de faste befalingsmænds forhold, selvom vi erkender, at der også her er problemer at løse. I forholdet til de værnepligtige drejer det sig, såvidt jeg kan se, om løsningen af tre problemer. For det første må de indkaldte forstå nødvendigheden af og meningen med forsvaret. For det andet må de — for at citere den højtærede finansministers udtalelse her i tinget den 12. december 1951 — føle, at der er mening i tingene, d. v. s. at der er fornuft i det, de foretager sig, medens de aftjener værnepligten, fornuft i den militære uddannelse, og hvad der ellers forlanges af dem under tjenesten, og endelig må de vilkår og den behandling, man giver soldaterne, være af en sådan beskaffenhed, at de ikke føler den militære tjeneste som en helt urimelig byrde.

Det danske folk er et udpræget civilt folk. Den forgudelse af militæret, som vi har set og ser i visse andre lande, kan ikke tænkes her i landet, og vi ønsker den ikke. Det militære forsvar kan for os ikke blive andet end et onde, men for tiden et højst nødvendigt onde, affødt af forholdene, som de nu engang er i verden. Takket være disse forhold må vi imidlertid erkende, at uden forsvar og forsvarsvilje bliver folkestyre, frihed og fred til tomme begreber. Det er den sammenhæng i tingene, som mange mennesker, herunder også mange unge, ikke har ganske klart for sig. Her kan vi vel alle gribe os i barmen og spørge os selv, om vi har gjort tilstrækkeligt for at tilvejebringe denne klarhed. Alle de medlemmer af den høje rigsdag, som erkender forsvarets nødvendighed og sammenhængen mellem forsvaret og demokratiets beståen, har også den forpligtelse at gøre dette tilstrækkelig klart for hele befolkningen. Den senere tids begivenheder må, synes jeg, føre os alle til overvejelse af, om vi i denne henseende har gjort vor skyldighed, og det er en betragtning, som også kan gælde pressen.

Men disse overvejelser må også føre os til den erkendelse, at der foruden den egentlige militære uddannelse tillige i soldaternes